

Кощинець Маріанна
аспірант

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА АУДИТУ В СУДОВІЙ СИСТЕМІ

За останні роки відбулося значне зростання видатків державного бюджету на фінансування судів першої та апеляційної інстанцій, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України та безпосередньо Державної судової адміністрації України.

У порівнянні з 2010 роком обсяги фінансування зросли:

- в 2011 році на 12%, в тому числі: загальний фонд на 3,3%, спеціальний фонд на 130%;
- в 2012 році на 45,9%, в тому числі: загальний фонд на 20,6%, спеціальний фонд на 386,6%;
- на 2013 рік на 68,9%, в тому числі: загальний фонд на 42,7%, спеціальний фонд на 422,4%.

При цьому, ефективне використання бюджетних коштів спрямованих на фінансування судів залишається однією із важливих проблем у більшості країн світу. Особливо актуальна ця проблема для України, яка збільшила бюджетну політику судів в умовах обмежених бюджетних ресурсів.

При цьому, до сьогоднішнього часу в Україні вивченню питання аудиту ефективності в судовій системі не приділяли належної уваги.

Слід зазначити, що складовими державного внутрішнього фінансового контролю, відповідно до європейської моделі, є внутрішній контроль та внутрішній аудит. На сьогодні законодавче визначення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту викладене в новій редакції Бюджетного кодексу України (ст.26).

Основною метою аудиту у судах загальної юрисдикції та органах судової влади є контроль й експертна оцінка фінансово-господарської діяльності центрального апарату Державної судової адміністрації України, її територіальних управлінь та судів з метою обґрунтування та прийняття оптимальних тактичних і стратегічних рішень щодо зміцнення фінансового стану установ судової системи, підвищення ефективності роботи системи бухгалтерського обліку, складання та подання звітності, контроль за процедурами здійснення закупівель за державні кошти.

Проте, стан наукових знань про внутрішній контроль підтверджується низкою невирішених проблем щодо дефініції, принципових підходів до його організації, стандартизації контрольних процедур, регламентного та методичного забезпечення функціонування систем внутрішнього контролю у судах та органах судової влади.

Верховний Суд України, вищі спеціалізовані суди та Державна судова адміністрація України, як орган в системі судової влади, здійснюють функції головних розпорядників коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності 767 судів загальної юрисдикції (в яких

працюють 9071 суддя, 32265 працівників апаратів судів), Державної судової адміністрації України і її територіальних управлінь (695 працівників), Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (252 працівники з них, 11 членів комісії, 33 дисциплінарні інспектори та 208 працівників секретаріату комісії), Національної школи суддів України (165 працівників) у межах повноважень, визначених Законом України «Про судоустрій і статус суддів» [4].

Аудиту ефективності використання бюджетних коштів, дозволяє оцінити рівень досягнення запланованих результатів та надати пропозиції щодо ефективного використання фінансових ресурсів.

З огляду на це, 28 вересня 2011 року Кабінетом Міністрів України затверджено постанову № 1001 «Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади» [1], якою зобов'язано керівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади з 1 січня 2012 року утворити та забезпечити функціонування підрозділів внутрішнього аудиту, у межах граничної чисельності працівників міністерств, інших центральних органах виконавчої влади та їх територіальних органах шляхом реорганізації контрольно-ревізійних підрозділів, що нині діють у системі міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

Незважаючи на зміну статусу (з центрального органу виконавчої влади у орган у системі судової влади), наказом Державної судової адміністрації України від 03.05.2012 № 192/к шляхом реорганізації контрольно-ревізійного відділу було утворено управління аудиту Державної судової адміністрації України.

Разом з тим, у Верховному Суді України та вищих спеціалізованих судах відповідні підрозділи не утворено.

При цьому, системний аналіз Положення про Державну фінансову інспекцію України [3], затвердженого Указом Президент України від 23 квітня 2011 року № 499 та можливість оскарження рішень інспекції до суду, дозволяють зробити висновок про відсутність підстав для перевірки зазначених судів працівниками Державної фінансової інспекції України.

Однак, такими повноваженнями наділена Рахункова палата України [2]. Окрім того, на нашу думку, функції внутрішнього аудиту у Верховному Суді України та вищих спеціалізованих судах може здійснювати управління аудиту Державної судової адміністрації України, яка підзвітна Раді суддів України. Такий підхід дозволить уникнути можливості втручання у роботу судів з боку органів виконавчої влади.

Таким чином можна дійти висновку про необхідність формування власних органів внутрішнього контролю та аудиту в системі судової влади.

Список використаних джерел

1. Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів

виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/ru>

2. Закон України « Про рахункову палату України » : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua

3. Про затвердження Положення про Державну фінансову інспекцію України : Указ Президента України від 23 квітня 2011 року № 499. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua

4. Про судоустрій і статус суддів : Закон України [прийнятий 7 липня 2010 р. ; за станом на 04. 08.2010] // К. : ПАЛИВОДА А. В., 2010. – 172 с.

Крот Юлія

к.е.н., доцент

Бразілій Наталія

к.е.н., доцент

Черкаський державний технологічний університет

м. Черкаси

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ, ПРОВЕДЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В СИСТЕМІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Упродовж останніх десяти років в Україні склалася певна правова база, що стала основою для здійснення контрольно-ревізійної та експертно-аналітичної діяльності в державному секторі.

Відповідно до Указу Президента України від 9 грудня 2010 р. № 1085 «Про оптимізацію центральних органів виконавчої влади», в усіх центральних органах виконавчої влади було створено підрозділи внутрішнього аудиту або введено посаду внутрішнього аудитора.

На виконання ст. 26 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 № 2456-VI [5], Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю та Плану заходів з її реалізації Кабінетом Міністрів України затверджено постанову від 28.09.2011 № 1001 "Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади" (далі – постанова № 1001) [7].

Проте реалізація базових положень нормативно-правових актів, що регулюють питання організаційно-правового забезпечення аудиторської діяльності, на практиці утруднена через найрізноманітніші причини, зокрема, результативність аудиту значною мірою залежить від рівня його методичної забезпеченості, наявності регламентів дій аудиторів на стадії планування,